

POSTANOWIENIE

5 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 5 lutego 2026 r. w Warszawie
zażalenia P.C.

na postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2023 r., III CZ 103/23

w sprawie z powództwa S.C.

przeciwko P.C.

o zapłatę,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 7 czerwca 2023 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 24 października 2022 r., wydany w wyniku apelacji wniesionej przez pozwanego P.C.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł osobiście pozwany.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało odrzuceniu z kilku przyczyn.

Po pierwsze, zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych.

Przymus adwokacko-radcowski ustanowiony w powyższym przepisie obejmuje wszystkie postępowania należące do właściwości Sądu Najwyższego. Pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ k.c. podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków, chyba że ustawa stanowi inaczej, a środki

zaskarżenia, w tym skarga kasacyjna i zażalenie, podlegają – na zasadach ogólnych i również bez wdrażania procedury naprawczej – odrzuceniu, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c., a w wypadku zażaleń – w związku także z art. 394¹ § 3 k.p.c. (zob. m.in. postanowienia SN: z 28 marca 2018 r., V CZ 16/18; z 29 czerwca 2021 r., I CZ 39/21; z 28 stycznia 2022 r., III CZ 44/22; z 30 listopada 2023 r., II UZ 71/22; z 5 sierpnia 2024 r., III CZ 105/24; z 10 września 2024 r., III CZ 139/24).

W rozpoznawanej sprawie pozwany nie miał zdolności postulacyjnej na podstawie art. 87¹ § 2 k.p.c., a więc nie mógł wnieść osobiście zażalenia. Jak wskazano, w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, z uwagi na obowiązujący przymus adwokacko-radcowski, o którym mowa w art. 87¹ § 1 k.p.c., wykluczona jest możliwość składania pism procesowych, w tym przedmiotowego zażalenia, sporządzonych przez stronę osobiście, właśnie ze względu na brak zdolności postulacyjnej.

Po drugie, stosownie do art. 394¹ § 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Stosownie natomiast do § 1¹ tego artykułu zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego żadne postanowienie tego Sądu nie jest zaskarżalne, co wynika z ustrojowej pozycji Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienie SN z 2 września 2020 r., V CO 96/20). Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 394¹ k.p.c. przewiduje zamknięty katalog przypadków, w których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego. Zatem niedopuszczalne jest zażalenie wniesione do Sądu Najwyższego w jakimkolwiek innym przypadku niż wymieniony w powołanym wyżej przepisie (zob. np. postanowienia SN: z 8 sierpnia 2024 r., III CZ 119/24; z 20 listopada 2024 r., III CZ 207/24; z 11 lutego 2025 r., III CZ 3/25).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, zauważyć należy, że pozwany uczynił przedmiotem zaskarżenia postanowienie wydane przez Sąd Najwyższy w przedmiocie uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego. Jak wskazano, zamknięty katalog przewidujący dopuszczalność zaskarżenia orzeczenia sądu powszechnego zażaleniem do Sądu Najwyższego nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia wydanego przez Sąd Najwyższy, bez względu na jego przedmiot. Skutkuje to niedopuszczalnością przedmiotowego zażalenia bez względu na podniesione w nim zarzuty.

Po trzecie, gdyby nawet możliwe było wniesienie przedmiotowego zażalenia, to termin do wniesienia zażalenia został określony w art. 394 § 2 k.p.c., w związku z czym i tak zostało ono wniesione po terminie (ponad dwa lata).

Z tych względów, na podstawie wskazanych przepisów w związku z art. 398⁶ § 3 i art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Tomasz Szanciło

[P.L.

[a.ł]